

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 30—
pol leta „ „ „ 15—
četrt leta „ „ „ 7-50
na mesec „ „ „ 2-50

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . K 34—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . K 40—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Iskaja vsak dan zvečer izvešči nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 3 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . K 28— | četrt leta „ „ „ 7—
pol leta „ „ „ 14— | na mesec „ „ „ 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Besna bitka na hribu Sv. Gabrijela. Sv. Gabrijel je v naših rokah. Italijanski letalci bombardirali Trst in Pulj.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 5. septembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglasi:

VZHODNO BOJIŠČE.

V območju avstro-ogrskih čet nobenih posebnih dogodkov.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Devetnajsti dan enajste soške bitke je bil napolnjen od težkih krvavih bojov. Pri Madonih so zadele naše napadalne čete v prodiranju na globoko razporejeni italijanski napad ter so ga ustavile. Stiri nadaljnje napade so odbile. Gora Sv. Gabrijela stoji od včeraj jutraj iznova. V središču do skrajne sile stopnjevanje borbe. Sovražnik naskakuje vedno iznova skalnati vrh, ki je padel opetovano v njegove roke, a kmalu nato ga je naša slava polna pehota zopet zavzela nazaj. Boj, ki se vrši z obeh strani z največjo žilavostjo, traja do ure z nezmanjšano silo.

Pri Gorici so izvršili Italijani nekaj brezuspešnih sunkov. Nekaj pri Selu in Medji vasi v popravo naših pozicij izvršenih podvzetih naših čet je izzvalo na vsej kraški planoti silne spopade. Vsi od sovražnika izvršeni napadi so se vsled vstrajnega odpora naših, v bojih preizkušenih braniteljev krasi zlomili. Sto italijanskih častnikov in nad 4000 moč smo vjeli. Skupno število od početka bitke vjetih znaša 15.000 moč.

Italijanski letalci so zopet dvakrat napadli Trst.

Šef generalnega štaba.

NAŠE VEČERNO POROČILO.

Dunaj, 6. septembra. (Kor. urad.)
Iz vojnoporočevalskega stana poročajo:

Včeraj popoldne so popuščali boji za goro Sv. Gabrijela. Gora je v naših rokah.

DOGODKI NA MORJU.

V noči od 3. na 4. september je oblozilo večje število sovražnih letal Pulj z nekako sto bombami, ki so napravile v mestu nekaj privatne škode. Majhno skladišče slame zunaj mesta je začelo goreti. Vojaški objekti so bili le malo poškodovani. Človeških žrtev ni bilo.

Šef admiral. štaba mornarice.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 5. septembra. (Kor. ur.)
Wolfvov urad poroča:

Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armadsna fronta prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

Na Flandrskem se je artiljerijski boj ob obali in od gozda Houthoulst do Deule ojačil, razširil in je pridobil na smotrenosti. Do sedaj nobene ga infanterijskega delovanja.

Armadsna fronta nemškega prestolonaslednika.

Pred Verdunom je bilo na vzhodnem bregu Mose streljanje čez dan tudi stopnjevano. Trajalo je tudi po noči. Zelo močno delovanje letalcev in metanje številnih bomb čez dan in po noči. Od oddaljenih ciljev smo uspešno napadli z bombami Dover, Boulogne in Calais. Zbili smo 22 sovražnih letal. Poročnik Voss je zbil svojega 39. nasprotnika.

VZHODNO BOJIŠČE.

Naše operacije vzhodno od Rige so se razvile nadalje, kakor smo nameravali. Ust Dvinsk smo zavzeli. Vpleni smo najtežje topove za obrambo obali do kalibra 305 cm, ki so bili nepoškodovani. Severovzhodno od Dvine smo dospeli do Vzhodnega morja. Odsek livlanske Aa je prekoračen. Južno od reke stoječe ruske poslednje čete smo uničili. Sovražnik se nadalje unika proti severovzhodu.

Od Dvine do Donave sicer nobenih večjih bojov.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Nobene izpremembe položaja.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 5. septembra. (Kor. ur.)
Wolfvov urad poroča:

Veliki glavni stan, 5. septembra zvečer:

Artiljerijska bitka na Flandrskem in pred Verdunom.

Ponočen letalski napad na London je bil uspešen.

Severno krilo ruske XII. armade se hitro umika.

Na vzhodu je dospelo nemško zasledovanje na fronti pri Rigi do pokrajine Hincenberg ob cesti in železnici v Venden.

Na ostalih vzhodnih fronti samo artiljerijski ogenj in delovanje patruli. Število vjetih iz bojov južno od Pruta se je zvišalo na 4 častnike in 229 moč, plenna nekaj strojnih pušk.

Hrib Sv. Gabrijela. Iz vojnih poročil: Italijansko armadno vodstvo precejneje strategični pomen Sv. Gabrijela za razmotanje goriske fronte in zato pošilja v boj za ta hrib bataljon za bataljonom, samo da bi se ga polastilo. Napadi se vrše v polukrogu in zlasti z zapada in severa je pritisk tak, da hočejo Italijani kar z vso silo zati naši pozicije. Boj se razvija v besne spopade, zlasti na severnem pobočju je strašno razvnet. Parkrat so bili Italijani vdrti v naše järke, pa so jih branitelji s protisunkom zagnali ven. Italijani se trudijo na vse kriplje, da bi naš dovoz preko trnovskega gozda ustavili, ljut je njihov artiljerijski ogenj na to stran, pa uspeha ni imel. Cel teden že se bje neizprosni boj za hrib Sv. Gabrijela. Italijani se nič ne ozirajo na ogromne žrtve. Z naskakovanjem hribovja Sv. Gabrijela so se zvišale italijanske izgube od 120.000 na 150.000. Sv. Gabrijel pa je vendar le hrib, kakor mnogi drugi, izmed katerih se more vsak posamezni braniti tako kakor drugi. Ako bi bil nam odvzet, bi se radi tega naša obrambna fronta ne omajala. Samo za hribom malo bi jo preložili in bojna igra se lahko začne od kraja. Glede Trsta bi mu bil sovražnik ravno tako blizu in daleč kakor je sedaj. Mi držimo vrh Sv. Gabrijela toliko časa, dokler je mogoče brez nepotrebnega izgubljanja braniteljev. Izpremembe obrambnega kompleksa sovražnik ne more izsiliti, kajti zadosti moči je na mestu. Italijansko časopisje je obdalo hrib Sv. Gabrijela z nekako glorio, da misli italijanska javnost, kdo

vé kaka velikanska pridobitev obsežnega pomena bi bilo zavajanje tega hriba, dočim je stvar s tem hribom taka, kakor smo jo opetovano že razložili.

Krvava in besna bitka na hribu Sv. Gabrijela. Iz vojnoporočevalskega stana 5. septembra: Krvavo in besno kakor še nikdar divja bitka na hribu Sv. Gabrijela. Za napad v masah je postavil Italijan včeraj jutraj novodošle čete. Posrečilo se mu je z najljutejšimi boji prodreti do najvišjega vrha hriba Sv. Gabrijela. Naša skrajno hrabra infanterija ga je vrgla dol s protisunkom in potisnila proti zapadu. Do včeraj zvečer je valoval boj za vrh hriba. Jeden napadalni val je vrgel sovražnika na vrh, protival ga je pomedel z vrha. Končno je ostal vrh v naši posesti in smo potisnili sovražnika do severnega hribovega pobočja. Kljub temu je sovražnik zopet napadel. Noč je bila mirna. Od 5. ure pa je zopet ljuta bitka. Naše severno in južno Sv. Gabrijela priključene čete so bile včeraj in danes pod težkim artiljerijskim ognjem. Tudi tam smo vrgli sovražne naskoke nazaj do zadnjega. Daleč v zaledje je ostal bojni prostor hriba Sv. Gabrijela pod najtežjim artiljerijskim ognjem.

Uspešen napad pri Selu. Iz vojnoporočevalskega stana 5. septembra: Tudi vzhodno Gorice so bili včeraj boji. Zavrtli smo napade na Sv. Katarino in Grčino; napadi na Fajtji hrib in Kostanjevico so se razbili ob hrabrosti junaških braniteljev. Pri Selu je zadel naš napad na ravno pripravljen italijanski naval. Pridobili smo več prostora in mogli smo izboljšati svoje pozicije. Poleg tega smo vjeli 100 oficirjev in 4000 moč. Ranjen italijanski general. Brigadni poveljnik general-major Demarchie je bil težko ranjen na soškem bojišču.

O italijanski ofenzivi sodi »Journal de Geneve«, da je ustavljena vzprijeto novih obrambnih pozicij avstro-ogrsko armade. Italijani so opustili upanje, da prebijajo fronto, tako sodi »Nemes Pester Journal«, ki izjavi, da kaže to opustitev obstreljevanje tržaškega mesta po italijanskih letalcih in grozje na listkih, da bodo Trst sestrelili.

Ravnotežje med napadom in obrambo. Iz vojnih poročil: Čeprav sovražnik razpolaga povsod s silno materialno in številno premočjo, se je vendar posrečilo našemu armadnemu vodstvu, da je napravilo ravnotežje med napadom in obrambo. Pojemanje bojev je posledica utrujenja sovražnih čet. Pokaže se skoro, ali ima italijansko vodstvo, ki je tako zelo zapravljalo svoje sile zadnje tedne, zadostne rezerve, da bo moglo nadaljevati boj z enako intenzivnostjo. Na vsak način je višek sovražnih napadov prekoračen in izjavljeno italijanskega ogromnega navala pomeni težak poraz italijanski.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

4. septembra. Od Stilferskega sedla do Rombona navadni patrulski boji. Na julijski fronti močno artiljerijsko in živahno letalsko delovanje. Preteklo noč je ob ugodnih atmosferičnih razmerah preletelo 30 naših aparatov Pulj in oblozilo vojaške naprave velikega pristanišča in v pristanišču in fassanskem kanalu zasidrano sovražno brodovje z bombami. Na razne cilje je bilo vrženih devet ton bomb, ki so povzročile razdejanja in velike požare. Čeprav napadeni po pomorskih letalih in obstreljevanju po oddaljenih baterijah, so se vrtnili naši aparati nepoškodovani na svoje postaje. Ponoči 2. septembra so izvršili sovražni aparati napad na nekatere kraje v ravnini med spodnjo Sočo in Talamontom in so vrgli nekaj bomb, ki so povzročile med civilnim prebivalstvom in vojaškimi rekonvalescenti v okrajnih žrtvih. (Sključujemo se na današnje c. in kr. armadno poročilo »Dogodki na morju«.)

Cesar na romunski fronti. Cesar je prispel dne 3. septembra k armadi generalobrsta nadvojvode Jožefa. Na njegovi poti ga je prebivalstvo in vojaštvo povsodi entuzijastično pozdravljalo.

Wolfvov urad poroča: Rusi so že delj čas pričakovali nemški sunek proti Rigi. Čutili so se pa popolnoma varne in so se zanašali na obširna močvirja na zapadu mesta in na široko Dvino. Tudi so bile tu zbrane močne ruske sile ter je stalo samo v mostišču na zapadnem bregu Dvine in v neposrednih vzhodnih pozicijah 15 infanterijskih divizij in ena konjeniška divizija. Še 31. avgusta so bili v Rigi pozno tja na večer popolnoma mirni. V gledališču se je vršila predstava. Med gledalci je bilo mnogo častnikov, med njimi najbrže vrhovni poveljnik sam.

Že 25. avgusta je bil poseben poročevalec lista »Daily News« brzojavil iz Petrograda obširno poročilo o skorajšnji nemški ofenzivi na fronti pri Rigi ter poročal, da doslej ni nobenih znakov, da bi mogli Nemci doseči kak uspeh. Rusi so bili torej pripravljeni na nemško akcijo, presenetil pa jih je kraj, čas in sila te akcije.

Dne 1. septembra zjutraj je začel z nemške strani silen artiljerijski ogenj in ogenj min, ki je pripravil ruske pozicije za naskok. Pod zaščito tega ognja je prekoračila nemška pehota reko pri Borkovcih in Dinhofu. Se v sovražnem ognju so Nemci pričeli graditi most. V najkrajšem času so bili izgotovljeni trije mostovi čez 300 metrov široko Dvino ter so takoj šle preko njih močne čete na severni breg reke do malega Jegla, kjer so se ustale. Takoj so pričeli Rusi iz Rige sem z brezobzirnim napadom. Sledili so obupni napadi polkov. Kljub vsem krvavim žrtvam se ni posrečilo Nemcev, ki so se žilavo oklepali pridobljenih tal, vreči nazaj. V nadaljnjem prodiranju so Nemci že 2. septembra dospeli do Velikega Jegla in 3. septembra je že bilo mogoče obstreljevati veliko cesto iz Rige proti Vendum. Na vso moč so drle ruske mase proti severovzhodu, dočim so se njih junaške poslednje čete obupno ustavljale med jezeri in ožinami med močvirji.

Toda usoda Rige je bila odločena. Dne 3. septembra so vdrti Nemci od jugovzhoda in zapada v mesto. Železniški most preko Dvine je bil sicer razstreljen in leseni most požgan, kolodvorji so goreli in tovarne na obeh bregovih, so stale v plamenu, Rusi pa vsled nenadnega nemškega prodiranja niso imeli časa mesta načrtno openiti in razdejati. Plen, ki so ga dobili Nemci, se v številkah še ne da dognati. Z nemške strani so se udeležile tega sijajnega podvzeta čete vseh dežel, tudi konjenici.

Z morja sem je nemška mornarica uspešno posegala v boj. Na zapadnem bregu Dvine so se Nemci približali že 3. septembra Ustu Dvinskemu ter v kratkem zasedli zapadni del trdnjave in pristanišča.

Petrogradska brzojavka pravi: Zadnji čas so bile nemške vojne ladje, torpedni lovci in podmorski čolni zelo delavni ob vходу v Riški zaliv. Med drugim so potopili velik ruski transportni parnik. Tudi ruski minonosci so pri polaganju min razstrelili ter je utonilo 11 moč. Nemški letalci so bili pretekli teden na obali Vzhodnega morja zelo delavni, 40 bojnih letalcev je izvršilo napadalne polete proti ruski vzhodnomorski obali, proti Riškemu in Finskemu zalivu in obetalo ladje, obmorske baterije, letalske ščacije, pristaniške naprave i. dr. z bombami. Prišlo je do več bojov v zraku.

Vsi poskusi Rusov s protisunkom, oslabilo bojno silo in moč nemških čet, so se ponesrečili. Kakor je bilo začrtano, so Nemci izvršili svoje operacije.

Ofenziva nemške osrne armade je potem 4. septembra zopet močno napredovala. Nemške čete so zasledovale bežeče ruske čete preko livlanske Aa severovzhodno od Rige ter so prekoračile železnico Riga-Venden. Največjemu delu ruske XII. armade se je pač posrečilo ubežati nevarnemu objetju Nemcev, gotovo pa je, da se ti deli ne bodo mogli več uspešno ustavljati in zelo dvomljivo je, ali se bo mogla ruska fronta pri Fridrihštatu ob Dvini še držati.

Ententni listi presojajo ruski poraz pri Rigi zelo resno. Presenetila jih je naglica dosedanjih nemških uspehov ter jih potrdila v prepričanju o popolni razkrojitvi ruske armade. Ententno časopisje tudi odkrito priznava važnost Rige kot oporišče za defenzivne in ofenzivne vojne smotre na kopnem in na morju.

»Corriere della sera« poroča iz Petrograda: Dogodki pri Rigi malo izpreminjajo ruski vojni položaj. Provozili pa so v Petrogradu veliko razburjenje ter pospešujejo protivojno agitacijo delavskega in vojaškega sveta. »Matin« poroča, da bo neposredni odgovor zaveznikov na zavzetje Rige pospešitev nove generalne ofenzive na vseh frontah. »United Press« poroča iz Washingtona: Tu se po padcu Rige boje, da bi bil Petrograd ogrožen ter da Rusija popolnoma odpove. Splošno se sodi, da bo morala Amerika in ententa velikopotezno poseči vmes. Amerika namerava posoditi Rusiji pod skupno garancijo entente pet milijard rubljev ter hoče pregovoriti Japonsko, da pošlje Rusiji pomožno armado 100.000 do 150.000 moč.

»Matin« poroča iz Petrograda, da na jugozapadno fronto ni dospelo nič moke, vsled česar je položaj kritičen. Armada bo kmalu brez moke. Odreja se, če treba prisilna rekvizicija.

TURŠKO URADNO POROČILO.

4. septembra. Sinajska fronta. V noči na 3. september živahen artiljerijski ogenj pri Gazi, enako dne 3. septembra proti našim bolj proti vzhodu ležečim pozicijam.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

1. septembra popoldne. V noči na 1. september in danes zjutraj smo izvršili uspešen pohod vzhodno od Wytchaeta. Naše čete so metale bombe in v sovražna kitja ter prizadejale posadkam, ko so bežale čez odprto polje s strojnimi puškami izgube. Jugo-zapadno od Havrincourta smo pregnali brez lastnih izgub sovražni štrfalski oddelek. Število od angleških čet vjetih znaša meseca avgusta 7279 moč, med njimi 158 častnikov, s čimer se zvišuje število od 31. julija zjutraj sem vjetih na 16.697 moč, med njimi 234 častnikov. Pretekle mesece smo vplenili 36 topov, med njimi 6 težkih, 200 strojnih pušk in 73 močnarjev za strelske järke. V teh številkah niso všteti vjetniki in plen zaveznikov na Flandrskem.

2. septembra popoldne. Sovražnik je izvršil silen napad z ročnimi granatami proti najsprednjim postojankam jugo-zapadne od Havrincourta. Po hudem boju smo bili najprej prisiljeni, da smo se umaknili, pozneje pa smo z malimi izgubami postojanko zopet zavzeli. Sovražna artiljerija je bila delavna vzhodno od Ypresa.

2. septembra zvečer. Poskušene sovražne sunke smo preteklo noč severo-zapadno od La Basseeja z izgubami za sovražnika zavrnili. Obojestransko artiljerijsko delovanje vzhodno od Ypresa.

DELO PODMORSKEGA ČOLNA.

Dunaj, 4. septembra. (Kor. urad.) Iz vojne poročevalskega stana: Naš podmorski čoln, poveljnik linij-poročnik linijske ladje vitez Trapp, ki se je vrnil z večdnevnega podvzeta v Sredozemskem morju, je potopil ta čas

za kakih 30.000 ton bruto sovražnih trgovskih ladij. Izbil je s torpedi oboroženi francoski parnik »Constance«, z 2460 tonami prostornine, obložen s kosovnim blagom, iz konvoja lovcev za podmorske čolne; enako oboroženi angleški parnik »Kilwinning« (3071 ton) z municijo na krovu. S torpednimi streli so bili nadalje potopljeni kakih 8000 ton obsega, najbrže angleški parnik in oboroženi angleški parnik »Nairn« s 7700 tonami iz konvoja ribiških parnikov, ki so bili prepodeni v boj. Zadnja žrtev podmorskega čolna je bil neznan oborožen parnik 10.000—12.000 ton, ki je bil potopljen kljub obstreljevanju podmorskega čolna s strani dveh parnikov iz konvoja, ki sta bila zavarovana od dveh torpedov razreda Foxglove, z dvema torpedoma in artiljerijskim obstreljevanjem.

AVSTRIJSKA PAKETNA LADJA ZAPLENJENA.

Pariz, 4. septembra. Na avstrijski paketni ladji »Martha« (8400 ton), ki jezi zasidrana v Washingtonu, je bila razobesena ameriška zastava. Ladja je bila zaplenjena ter dana na razpolago vojnemu departementu v transportne svrhe. Uradna izjava pravi, da Amerika sicer ni z Avstrijo v vojni, da pa dovoljuje mednarodno pravo uporabo interniranih ladij proti odškodnini, ki se da lastniku.

Zadržan angleški parnik.

London, 4. septembra. »Times« poroča iz Valparaísa, da so čilske oblasti zadržale neki prazen angleški parnik, ker je bil oborožen. »Times« vidi jo v tem nemško intrigo.

PROTI DELAVSKEMU IN VOJAŠKEMU SOVJETU.

Curich, 5. septembra. »Petit Journal« poroča, da je provizorična vlada z odredbo odpravila vse dosežanje predprave delavskega in vojaškega sovjeta. S tem ugasne imuniteta delegatov. Tudi stoji njih govori odslej pod splošnim kazenskim zakonom.

PROTIVRSKI ZI IISIA ENOBNE

Iz Petrograda poročajo, da namerava poljedelski minister Černov, ki je stremil po radikalni agrarni reformi in čegar pacifični govor na moskovskem kongresu je vzbudil pozornost, odstopiti ter ga bo nadomestil sedanji notranji minister Aksentjev. Kadet Kiškin naj bi prevzel notranje ministrstvo.

»Republikanski centum« naj se imenuje nova ruska stranka, ki zahteva v svojem programu obnovitev močne vlade in discipline v vojski, nadaljevanje vojne do zmagovitosti konca in vpoklic ustavodajnega zbora.

Petrograd 4. septembra. (K. u.) Kakor poroča glavni odsek zveze armadnih in mornariških častnikov, je zaprosilo mnogo častnikov vojaško upravo za degradiranje, ker jim sedaj vojaki pogosto odrekajo pokorščino in ker upajo, da si kot navadni vojaki pridobijo zaupanje ostalih.

Petrograd, 4. septembra. (Kor. urad.) Listi poročajo, da je vlada v zvezi s protirevolucionarno zaroto, odkrito v Petrogradu, odredila, da je držati velika kneza Mihaela Aleksandroviča in Pavla Aleksandroviča zaprta v njih stanovanju.

Petrograd, 4. septembra. (Kor. ur.) Z odlokom provizorične vlade se je v Rusiji priznal civilni zakon.

Proces Suhomlinov.

Gen. Manikovski, bivši drž. podtaj. vojne, ki je bil začel vojne poveljnik v Kronštatu, je izpovedal, da je bilo pomanjkanje municije tako veliko, da se je na ukaz vrhovnega poveljnika pričelo jemati pri zalozhah najvažnejših trdnjav velike množine municije na posodo, kar je bojno silo trdnjav zelo zmanjšalo. Bila je napaka Suhomlinova, da ni razumel niti dalekosežnosti, niti že zdavnaj spoznanega tehničnega karaktera vojne. Stevilni nadaljnji priče govore o podobnostih življenja v hiši Suhomlinova ter izpovedo, da je njegovo gospodinjstvo zahtevalo ogromne vsote.

Proti stockholmski konferenci.

London, 4. septembra. (Kor. urad.) Rudarski kongres v Blackpoolu je z 2 milij. 849.000 glasovi proti 91.000 glasovom odločil, da bi pod sedanjimi okolnostmi stockholmska konferenca ne obetala nobenega uspeha.

Za narodno ujedinjenje.

Pod tem naslovom objavlja poslanec dr. Ivan Krek v »Hrvatski Državi« članek, v katerem pravi: Pomni Slovenec, Hrvat in Srb, da si sin enega slovanskega naroda na jugu Evrope in da ti zavesti tega jedinstva ne more vžeti nikdo, ako si ga sam ne daš vzeti.

Pomni, da si majhen; s separatizmom pa postaneš še manjši. Separatizem ti je zapreka kulturnega in ekonomskega razmaha v veliki beli svet.

Pomni: narodno življenje brez državnosti ni mogoče. Beseda o ravnopravnosti je stara. Ž njo se je varalo mnogo ljudi; realnost pa je dokazala, da ni ravnopravnosti brez svobodnega, samostojnega državnega razvoja. Narodna avtonomija brez državnosti nima življenske moči.

Zato pa: Ujedinjenje in ujedinjenemu narodu jedinstveno, samostojno svobodno državo! V obeh deklaracijah (dunajski in zagrebški) čitamo kot dodatke: pod habsburško-lotarinško dinastijo. To ni le priznanje, nego je tudi apel v najčistejši nameri.

Ne boj se! Težnja po svobodi, pravičnosti, po dobrobiti tvojemu in človeškemu ni veleizdajka. Suženjstvo je veleizdajka — ker izdaja človeka, rodbino, narod in s tem tudi državo. Ne boj se krika, da vodiš ententno politiko, čim zahtevaš ujedinjeno in svobodno svojo državo. Tvoje težnje po svobodi in samostalnosti so mnogo starejše nego ententa. Neprijatelj, ki se proti tebi pozivlja na entento, dokazuje samo, da ni sposoben razumeti logične in moralne potrebe, da spremeni svojo politiko. Ne boj se ga, ker si mu duševno superjoren. V intelektualnem oziru bo zmagala resnica, v moralnem pravica. Gotovo in popolno. Narod, veruj v to!

In pa: ti nisi sam kriv, da je vprašanje tvojega ujedinjenja dobilo mednarodni značaj. Vsako tvoje dete bi bilo videlo rajše, da je ujedinjenje že davno resnično; s tem bi bil postavil močan temelj evropskemu miru.

Čuvaj nas, dobri Bog, tesnoprskih ljudi med glasniki naše politike! V tesnih grudih se skrivajo strah in skepsa in pasivnost brez dela, brez boja.

Danes, ko se pripravljamo, da gradimo trdnjavo svobode, ne smeta biti pri nas več kot dve stranki. Ena močna po številu, velika v veri in nadi, neomajna v delu, častna v slogi in disciplini združenih ljudi silnih prs, jasnih pogledov, ki trgajo raz sebe verige in se ne prepirajo, kaj bo napravil suženj, kadar mu bo sneta veriga, ki ne štejejo gavranov, zastirajočih nam svitajočo zoro, temveč ki trdno upajo, da bo solnce, čim se pokaže, veliko in sijajno, preglo megle in gavrane ter izlečilo tesnogrude skeptike in plašljivce — vso ono drugo, dal Bog, maloštevilno stranko.

Hic Rhodus, hic salta!

Politične vesti.

— Grof Czernin v Berlinu. Zunanji minister grof Czernin je včeraj odpotoval v Berlin.

— Minister Zolger. »Grazer Tagblatt« se ne more pomiriti, da je postal dr. Zolger minister. Proglasa ga za jugoslovanskega ministra-krajana, dasi je iz cesarjevega lastnoroč. pisma razvidno, da ima Zolger ves drugačen delokrog. Toda Zolger je Slovenec in po »Grazer Tagblattu« ne sme Slovenec postati minister. »Grazer Tagblatt« stoji namreč na stališču, da slovensko-nemški spor ne sme priti pred ministrski svet, nego da morajo v vseh slovensko-nemških stvareh v ministrskem svetu odločevati samo Nemci. Slovenci imajo le pravico, da smejo prelivati kri v potokih in z brezprimerne požrtvovanosti braniti z domovino vred tudi nemško gospodarstvo v tej državi in da smejo nemške profitolovce rediti.

— Dr. Korošec o novem kabinetu. »Hrvatski Dnevnik« objavlja razgovor s predsednikom Jugoslovanskega kluba drjem. Korošcem, ki se je izjavil o novi Seidlerjevi vladi takole: V Avstriji smo torej zopet dobili novo ministrstvo. Ministrski predsednik Seidler se nam je predstavil s kratkim programom. Mi njegovega programa ne potrebujemo, kajti spoznali smo ga že iz sestave kabineta: Čehi niso dobili v kabinetu nobenega mesta, Jugoslovani in Rusini so dali po enega statista. Kabinet je tako sestavljen, da more ves svet spoznati, kako se protežirajo Nemci in kako se zapostavljajo vsi drugi narodi. Mi Slovani ne moremo ravnati drugače kot z zavestjo na jastrojše opozicije. Tudi če bi bil Seidler poklical v svoj kabinet same Slovane, bi ne mogli podpirati objavljenega programa. Narodna avtonomija nam je premalo. Naš program je deklaracija z dne 30. maja. Kdor ni z nami, je proti nam. Ni težko uganiti, kako stališče bo zavzel Jugoslovanski klub napram novemu ministru. Te krepke besede predsednika Jugoslovanskega kluba bo vsa naša javnost pozdravila z največjim zadoščenjem.

— Konference v Sarajevu. Zastopnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošec in dr. Krek sta v nedeljo konferirala v Sarajevu z onimi srbskimi in hrvatskimi bosanskimi politikami, ki stoje na stališču jugoslovanske deklaracije. Predmet konference je bila jugoslovanska politika in posebno tudi vzpostavitev ustavnih razmere v Bosni in Hercegovini. — Kakor zatrjuje zagrebška »Hrvatska Država«, se dr. Krek ne nahaja v Sarajevu, temveč potuje po Hrvatskem in se v kratkem vrača v Zagreb.

— »Hrvatska Država«. Glasilo za narodno ujedinjenje. Pod tem naslovom je pričela Starčevićeva stranka prava dne 4. septembra izdajati nov dnevnik kot oficijalno strankino glasilo. Na uvodnem mestu objavlja »H. D.« dunajsko deklaracijo in izjavo Starčevićeve stranke za držav-

nopravno in upravno ujedinjenje Hrvatov, Slovencev in Srbov. V programatičnem uvodniku pravi uredništvo: Konečni cilj političnega dela starčevićanstva je: vzpostavitev staroslavne hrvatske narodne države na teritoriju od Soče in Beljaka pa vse tam do Drine in Zemuna na vzhodu in v tej državi popolna ravnopravnost za vsakega sina našega naroda, naj se zove Hrvat, Slovenec ali Srb. Veliki časi, v katerih živimo, v katerih se z ojačeno silo naglašalo načelo francoske revolucije o svobodi in enakopravnosti, izključujejo vsako misel na hegemonijo enega plemena nad drugim. Mi vsi Slovenci, Srbi in Hrvati v habsburški monarhiji čutimo danes silnejše kakor kedaj poprej, da smo jedno, da smo jednokrvna in jednojezična celota in da po prirodi spadam o skupaj. Iz zavesti edinstva se je rodil čut potrebe, da bodimo skupaj, da se združimo, ako smo v okviru te monarhije, v posebno državopravno in upravno telo, v svojo narodno državo. Najprezidejši izraz tega pokreta za naše politično ujedinjenje je deklaracija »Jugoslovanskega kluba«, ki zahteva ujedinjenje na temelju narodnega načela in hrvatskega državnega prava. Ujedinjenje vsega našega naroda ter njegova svoboda in državna samostalnost to so temeljne ideje dunajske deklaracije. Te ideje tvorijo tudi bistveno vsebino političnega programa stranke prava, kakor sta ga napisala Ante Starčević in Evgen Kvaternik. »Starčevićeva stranka prava« izreka narodnim voditeljem združenim v Jugoslovanskem klubu, za njihov možar čin svoje priznanje in zahvalo ter hoče složno in zajedno z njimi sodelovati pri velikem delu narodnega ujedinjenja in osvoboditve. Ta važni narodni pokret je danes znan pod imenom jugoslovanstva. Ta izraz ni točen in tudi škodi naši stvari. Jugoslovanstvo kot politični pojem ni nič in ne pomeni nič. Jugoslovanski narod ne obstoja, temveč le narod slovenski, hrvatski, srbski. Takisto obstoja naingu monarhije le politična organizacija hrvatskega naroda in nega tisočletno državno pravo. Če se torej govori o političnem jugoslovanstvu, potem to ni nič drugega kakor politično hrvastvo. Jugoslavija ni nič drugega, nego Hrvatska, v kateri naj bo ravnopraven vsak sin našega naroda, pa naj se sam naziva Hrvata, Slovenca ali Srba. V tem zmislu deklaracija Jugoslovanskega kluba ni nič drugega, kakor politični credo pravaških očetov Starčevića in Kvaternika. Poleg političnega pa mora imeti izraz »jugoslovanstvo« tudi še znanstveni in geografski pomen. V tem zmislu pomeni jugoslovanstvo rasno in jezično jedinstvo Hrvatov, Slovencev in Srbov ter geografski položaj njihovega ozemlja.

— Poljska kriza. Načelnik poljskega kluba dr. Lazarski je naznanil klubovemu predsedstvu, da se misli odpovaliti načelstvu.

— Valuta. V dunajskih finančnih krogih zatrjujejo, da hoče vlada sklicati posvetovanje o valuti. Stvar je največje važnosti in strokovnjaki so spisali o njej že dolge in zanimive razprave, toda v bistvu ni vedel nihče nič takega nasvetovati, kar bi nam res pomagal. Tudi napovedana posvetovanja ne bodo rodila nič takega, kar bi premenilo razmere.

— Izjava Vatroslava Jagića. Ne ki mohamedanski član bosansko-hercegovega sabora se je javno skliceval za utrditev svojega separatističnega stališča na velikega slavista, vpokojenega vseučilišnega profesorja in dvornega svetnika dr. Vatroslava viteza Jagića, češ, da je tudi on priznal jezikovno razliko med Jugoslovani in priporočal imenovanje bosanski jezik. Z ozirom na to je zdaj V. Jagić priobčil izjavo, v kateri piše: »Res je, da sem v avstrijski delegaciji l. 1894. predlagal provizorično imenovanje deželnega jezika za bosanski jezik kot z mljepisno pomoč v silni, ki ne dela škode enotnosti srbo-hrvatskega književnega jezika. Izrečno in odločno sem pa naglašal, da je ta takomenavani bosanski jezik natančno isti jezik, ki se v Belgradu imenuje srbski, v Zagrebu pa hrvatski jezik. S tem konstatiranjem sem hotel namenoma poudariti vsaj v literaturi enotnost tvaričajočega vez jezika. Združevati in ne ločiti, kar etnično skupaj spada, to je bilo moje prizadevanje v mojem, zdaj že skoro šestdesetletnem literarnem delovanju. Temu načelu se nisem nikdar izneveril, ne meneč se za to, če je po volji vsem krogom in vsem faktorjem. Jaz seveda ne morem nikogar siliti, da bi izvajal iz jezikovne enotnosti nadaljne konsekvence, a ne morem si kaj, da bi ne izrekel želje, naj bi bosanski Mohamedanci uvideli, da bi bilo tudi zanje najbolje, da goje skupnost vseh interesov z rojaki dru-

ge vere. Toliko sem hotel povedati, da zajemim vsa napačna sklepanja in vsa napačna sklicevanja na moje ime.

— Dunaj. V kršćansko - socijalni stranki, ki vlada dunajsko občino, je nastal razpor. Liberalni okrajni predstavnik dr. Blasel je objavil pismo na kršćansko - socijalnega mestnega svetnika dr. Mataja, v katerem mu naznanja, da sprejme njegovo ponudbo na skupni boj proti kršćansko-socijalnem vodstvu in proti županu dr. Weiskirchnerju toliko raje, ker zatrjuje dr. Mataja, da ima na svoji strani večino občinskega sveta. Kaj bo, se ne da še presoditi. — Dunaj dobi nove občinske doklade in nove občinske davke. Občinski svet predlaga, naj se pobira na državni davek še 30% občinske doklade. To je posnemanja vredno in se bo na Dunaju posebno obneslo, ker so Dunajčani napravili največje vojne dobičke. A uvesti hočejo še mnogo drugih dokladov: na dohodnino od podjetij, ki morajo javno polagati račune, na javne priredbe, na državne davke od nepremičnin, na pristojbinski ekvivalent, na avtomobile, na služkinje, na klavirje, na nezazidana stavbišča, na okna, na bilarde in kvarte. Teh bremen se Dunajčan seveda branijo. — Če se premožnim Dunajčanem tudi med vojno dobro godi, se ni čuditi, a pomanjkanje v nižjih slojih mora biti veliko, ker se iako znatno množijo umrljivost. Samo na griži je umrlo v enem mesecu 75 oseb in se število slučajev te bolezni čedalje bolj množi.

— Volilna reforma na Ogrskem. Iz toli slovesno napovedane volilne reforme na Ogrskem menda ne bo nič. Predpriprave za splošno volilno pravico so jako klavirne. Časopisje državnozbornske večine piše proti volilni reformi. Demokratje pa govore o kompromisu z večino. Kadar Madžari najbolj kriče, da kaj hočejo, takrat tega prav gotovo nečejo. Pred mesecem so demokratični listi še pisali, da nečejo nič slišati o kakem kompromisu. Zdaj pa se ti listi vsele, da pride do kompromisa. Pri takem kompromisu bo morda večina nekoliko odnehala, še bolj pa bo odnehala demokratija. Uradno se je razglasilo, da začne ministrski predsednik šele ta teden s pogajanjimi z večino, a zasebno se zatrjuje, da so dogovori že uspešno končani. Vlada se je odločila, da izvede volilno reformo s sedanjim parlamentom in da se ogne novim volitvam. Wekerle sodi, da najde kompromis, ki zadovolji večino ne da bi ogrožala zahteve demokratije. Wekerle mora v tem slučaju zadovoljiti demokratijo. Menda hočejo omejiti splošno volilno pravico in sicer na škodo nemadžarskim narodnostim. Zakon bo baje določil, da dobi glasovalno pravico le kdor je izvršil državno ljudsko šolo. S tem bi bile nemadžarske narodnosti uprav izključene od volilne pravice, ker imajo skoro same cerkvene šole, ki jih same vzdržujejo, dočim so državne šole madžarske. Največ državnih šol je še med Slovaki in med Saksi. Sicer pa zahteva večina, da naj bo znanje madžarskega jezika pogoj za volilno pravico. Če se to uresniči, bodo Slovaki in Romuni zopet enkrat prikrajšani in ogoljufani.

— Italijanski glas o jugoslovanskem problemu. Urednik »Messagera« dr. Falbo izvaja v svojem članku o jugoslovanskem problemu: Ruska revolucija je spremenila situacijo, ker je odpravila veto Petrograda proti jugoslovanskemu ujedinjenju. Tako je prišlo do dogovora na Kriju. Pašić ni hotel priti v naskrizje z londonskim dogovorom, ker ga je tudi on podpisal. Dr. Falbo pravi: Naš aksijom je, da moramo želeiti kolikor večje uničenje Avstrije. Uverjeni smo, da se Jugoslovani obrnejo k trijalističnemu ali federalističnemu sistemu in da bodo naimočnejši element v pomlajeni Avstro-Ogrski, ako ne uspe osnova, da se napravi vse-srbsko carstvo. Radi tega se ne smemo in ne moremo zoperstavljati Pašić-Trumbićevemu dogovoru, ker ta se ne dotika italijanskih aspiracij in ker se nimamo bati radi Jugoslavije za našo vojaško premoč na Jadranskem morju.

— Madžarsčina in italijansčina na Reki. Novi reški guverner Jekelfalussy je izjavil uredniku lista »Az Est« v Budimpešti med drugim, da pri državni policiji bo poleg madžarsčine tudi italijansčina uradni jezik. Torej madžarsčina in italijansčina na Reki, ki pripada pravzaprav Hrvatski! Guverner je rekel nadalje, da med Hrvati in Italijani vladajo dobri odnosi in da je vojna zblížala narodnosti. Vojna je že res zblížala narodnosti; ako pa bo guverner izdajal take jezikovne odredbe, kakor gore-nja, bo deloval za sovraštvo med narodnostmi in ne za zblížanje.

— Nemški državni zbor se se-stane zopet 26. septembra popoldne. Razpravljal bo o Wilsonovi noti, o alžasko-lotarinškem vprašanju, o reformi državnozbornskega volilnega

zakona ter o raznih notranjih zadevah.

— Papež in voja. Lugano, 5. septembra. (Kor. urad.) Svoj čas je list »Corriere dei Friuli«, ki izhaja v Vidmu (Udine) prinesel članek, v katerem je tolmačil papežovo mirovno noto in zlasti poudarjal, da bo vojna nepotrebno klanje. Italijansko armadno poveljstvo je za kazen ustavilo za 14 dni izhajanje tega lista. Zdaj je priobčil »Osservatore Romano« naslednjo izjavo. »Sveta stolica je z bolejšjo dogladna, da so nekateri tako inozemski, kakor italijanski časopisi dali dne 1. avgusta na voditelje vojskujočih se narodov naslovljeni oklic neopravičeno in predaleč segajoče tolmačili in prav posebno je obžalovati članek, ki je izšel v »Corriere dei Friuli« pod naslovom »Strelski jarek naj odgovori«. — V svrhe javnega pogorjanja takih razlag je Njega Svetost, uvažuje čustvo obžalovanja, ki je je zaradi rečenega članka izrekla duhovska krajevna oblast, naročila, da imenovani list, ne glede na vse druge podobne takoj ustavi svoja priobčevanja. — Dočim očita »Secolo« tej papeževi izjavi le to, da je zakasnelo izšla, jo hvali »Corriere della sera« brezpozno.

— Mednarodna izjava katoličanov. V Švici obstoji odbr mednarodnega združenja katoličanov. Ta odbor se snide te dni, da sklepa o mednarodni manifestaciji katoličanov za papežovo mirovno akcijo.

Vesti iz primorskih dežel.

Dopisnica iz Gorice. Včeraj smo videli dopisnico, katero je pisal neki oče iz Gorice svojemu sinu, ki se nahaja v begunstvu na Kranjskem. Naslov sinov ima, torej je bi dobil svoj čas njegovo obvestilo, kje se nahaja, nato pa sedem mesecev nobenega glasu, kakor piše na omenjeni dopisnici dne 7. avgusta, dasi je sin ponovno pisal. Pravi, da mu gre dobro. Stanuje v ulici Bagni poleg mestnega vrta. Dopisnica je došla na Kranjsko dne 3. septembra. Iz Gorice je šla najprvo v Rim na Rečič križ, od tam preko Švice v Avstrijo. Dopisnica ima poštni pečat: Gorizia, Poste italiane.

Smrt med begunci. Andrej Radina, posestnik v Svetem 122, prej v Ravnah št. 77, obč. Bate, je dne 4. septembra t. l. v ljubljanski deželni bolnišnici umrl. Pogreb je bil danes.

44 slučajev legarja je bilo v Trstu v času od 25. avgusta do 1. septembra; umrlo je 17 oseb.

Kdo vé kaj? Družina Čibron iz Gorice, sedaj v vasi Vrtovci št. 160, pošta Šmarje pri Ajdovščini, išče svojega sina. Pred vojno je prodajal žganje, potem so ga odpeljali na Štajersko. Delal je v tovarni za konzerve. Kdor bi kaj vedel, naj poroča na zgoraj naveden naslov. — Išče se Julka Makuc, stanujoča prej v Volčjadrugi št. 58. Kdor bi kaj vedel o nji, naj blagovoli sporočiti na naslov Jožef Gašparčič, četovodja, Geb. H. B. 1/13.

Pri »Posredovalnici za goriske begunce v Ljubljani« se nahajajo dopisnice iz vjetništva na te - le naslove: Batič Alojzij, Sempas 143; Franc Vodopivec, Dornberg 324; Alojzija Sušmel, Ravnica - Sedavec 39; Batič Emilija, Sempas 1; Marija Hvala, Trnovo 80 pri Gorici; Mihel Cecilija, Volčjadraga; Kristjančič Ana, Gorica, ulica Buffonij 12; Antonija Gruden, Sv. Mihel pri Sempasu 51; Alojzija Cigoj, Solkan 13; Katarina Pičulin, Solkan 13; Sever Stefan, Orehovalje - Bilje; Katarina Bensa, Sempas 187; Pavlina Faganel, Sempas 187; Jožef Krašan, Sempas 15; Masten Alojzij, Vojšica 57 pri Kostanjevici; Ursula Padovan, Gorica, ulica Del Bosco 36; Terezija Pelicon, Sempas 81; Lovrenc Berce, Dornberg 186; Vinko Vodopivec, Kronberg pri Gorici; Alojzija Slejko, Dornberg; Leopolda Fakin, Komen - Škrbina; Kristjančič Alojzij, Gorica, ulica Buffonij 12; Jožefa Gorkič, Dol. Vrtolba 126; Vincencija Lovce, Volčjadraga; Pavlina Jevšček, Banjšice 83; Zavadlav Albina, Dol. Vrtolba 7; Alojzija Klanišček, Bate - Sveto 130; Anton Plešničar, Ravnica - Podgoz: Anton Drašček, Banjšice Sv. Duha; Ivan Lupin, Standerž; Kavčič Viktorija, Lipa pri Kostanjevici; Andrej Humar, Bate 8; Suzana Martelanc, Vogrsko 92; Josip Brezigar, učitelj, Doberdob; Jožefa Žizmond, St. Peter pri Gorici; Ivan Grgolet, Doberdob 35; Fornazarič Marija, Sempas 72; Marija Melihen, Log 29 pri Tolminu; Anton Mačius, k. u. k. Landst. - Baon. 147. 1. Komp.; Andrej Kravanja, Bovec 367; Elizabeta Mlekuz, Bovec 118; Marija Lipovšek, Bovec 226.

Dnevne vesti.

— Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo in z meči je dobil nadporočnik 17. pp. Franc Ditrich. Novič so dobili signum laudis z meči stotnik Alojzij Cosulich de Pečine 97. pp., stotnik Evgen Puteany pl. Drauhain 7. lov. bat., nadporočnik Vladimir Vauhnik in Rudolf Ortner 17. pp.

— Odlikovanja. Srebrni križec s krono na traku hrabrostne svetinje in priznanje izvrstnega službovanja pred sovražnikom so prejeli višji respicijenti finančne straže: Fran Arko, Fran Kukar in Ivan Eržen.

— Oprostitev od vojaške službe. Nastavljeni v privatnih poklicih in podjetjih ter posamezne privatne osebe, ki so kot vodilni ali važni funkcijonarji v javnem interesu od višje komisije v dvmobranskem ministrstvu začasno oproščeni, (s pripombo: dal-

nje oproščanje se zgodi pri nesposobnosti za službo na fronti, se morajo, če žele daljšega oproščanja, zgledati en ali dva meseca pred potekom oprostitelne časa pri najbližji vojaški evidenčni oblasti. V svrhu konstatiranja službene sposobnosti podvračajo vojaškoizdatniški preiskavi. Vojaškim evidenčnim oblastim je naloženo, da prošnjam čim prej ugotovijo, ali jih prosijo, obvesto o uspehu preiskave. Naznanjeni vojaški izvid je v izvorniku predložiti novim predlogom (prošnjam) za zopetno oprostitev ali evidenčnim listom o oprostivah. S tem je dana možnost, ohraniti začasno oproščanje, če so nesposobni za službo na fronti, na drugi strani pa, če so sposobni za službo na fronti, pravočasno poskrbeti za nadomestila.

— O delovanju urada za vojno skrbstvo je izšlo sedaj poročilo in sicer za čas do konca marca 1917. Urad je skrbel za vojaške na bojiščih, za invalide in za vdove v sirote vojakov. Nabral je nad 71 milijonov kron. Vojaški na bojiščih so dobili za 434 milijonov kron različnih stvari, zlasti smotk in cigaret. Odposlanih je bilo 125.720 zabojev v 980 vagonih. Za Božič je bilo poslanih 186.000 oficirjem in 64 milijona vojakov daril v vrednosti 64 milijona kron; poslana so bila v 37.880 zabojih in v 351 vagonih. Posebno pozornost je urad posvečal preskrbi vojaštva s perilom in toplimi oblačili. Poslal je 1.05 milijonov parov volnenih nogavic, 486.000 parov čevljev, 211.000 obvez za trebuhe itd. Urad je tudi popolnoma opremil 629 vojaških domov. Tudi je urad nabavil 260 strojev za popraviljanje starih, nerabnih čevljev in jih popravil na dan tisoč parov.

— Legitimiranje nezakonitih otrok in prememba imen nevest padlih vojakov. Nj. c. in kr. apostolsko Veličanstvo je dovolilo, da sineso imeti nezakoniti otroci padlih vojakov — v kolikor to ni v kvar javni morali — imena svojih nezakonitih očetov, ki so, bodisi padli v bojih ali umrli vsled vojne, štrpavev na fronti ali v zaledju. K temu ne pripadajo samo zakoniti vojaši, temveč tudi oni, ki so bili vpoklicani kot vojne dajatve. V takih zadevah se je obračati na pristojna sodišča, ki bodo spozumno s političnimi oblastmi sklepala vse v poštev prihajajoče razmere, posebno če bi bilo to nezakonitemu otroku v korist ali ne. V posebnih, oziroma vrednih slučajih, se dovolijo tudi nevestam padlih vojakov, za katere je dobro znano, da sta imela trden sklep se poročiti, premeniti svoj dekliški priimek v ženinovega. Take ženske se potem ne bodo nazovale gospodične, marveč gospe ali kakor je sploh v dotičnem kraju običajno.

— Dolžnost delodajalcev povrniti nagrade za prijete pobeglih vojniš vjetnikov. Po ukrepu c. in kr. vojnega ministrstva se imajo naložiti stroški za prijete pobeglih vojniš vjetnikov vedno delodajalcu. Pristojno taborišče vojniš vjetnikov bo tedaj pozvalo v vsih slučajih, v katerih se prizna za prijete pobeglih vojniš vjetnikov nagrada ali so pa sicer stroški nastali in je vojni vjetnik pobegnil od delodajalca, ki je v zmislu »Določb« dolžan skrbeti za njegovo varstvo, tega delodajalca, da povrne znesek, ki se je izplačal kot nagrada kakor tudi druge stroške, ki so nastali s prijetej vojnega vjetnika, kar bi se sicer navedni zneski odtgnili od kavicje.

— Surovo ravnanje z občinstvom na gorenjski železnici. V nedeljo dne 2. t. m. ob odhodu večernega vlaka iz Vižmarja je neka ženska sprevodnica gospo L., ki je hotela vstopiti v vlak in sicer na zunanji hodnik nekega vojaškega voza, ker so bili vozovi za civilno občinstvo prenapolnjeni, s surovo silo potegnila z voza, ji napravila pri tem škodo na obleki, ji razbila deset jajc, pokvarila vrečico, v kateri so bila jajca, in jo vrhutega obkladala s »ferdamanom babo« ter ji rekla, da jo »zum Trutz« ne pusti vstopiti v vojaški voz. Gospo L. na te surovosti ni odgovorila ničesar in se tudi ni pritožila pri službujočem uradniku. Pribiti pa je to v javnosti, ker je na imenovani železnici tako ravnanje nekaterih železniških uslužbencev z občinstvom že na dnevnem redu in sploh postopa železnična uprava z občinstvom prav tako, kakor da bi bilo zasužnjeno. Zlasti pri nedeljskih vlakih se dogajajo naravnost mučni prizori. — Očividno.

— Zasebni uradniki in uradnice. Prihodnji teden bode se vršil ustanovni občni zbor »Društva zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju«. Ker se bodo na tem občnem zboru volili odobri tudi posameznih strokovnih skupin, kakor skupine uradnikov denarnih zavodov, skupine uradnikov zavarovalnic, skupine uradnikov trgovine, obrti in industrije ter skupine odvetniških in notarskih uradnikov — se uradniki in uradnice posameznih vrst pozivljajo, da že poprej med sabo do-

ločijo, katere tovariše, oziroma tovarišice bodo volili v te odbore in katere bodo poslali kot delegate v glavni društveni odbor. Ker čaka celokupno društvo kakor zlasti odbore posameznih strokovnih skupin težavno in ogromno delo, naj vstopijo v odbore predvsem take osebe, ki imajo veselje in čas za društveno delo. Nadalje se pozivljajo vsi oni uradniki in uradnice, ki dozdaj poslanih pristojbin še niso podpisali, da to takoj store ter jih pošljejo ali predsedniku pripravljalnega odbora gospodu Hitru v Mestno hranilnico ljubljanske ali jih pa prineso s seboj na ustanovni občni zbor, katerega natančnejši kraj, čas in spored se bode po listih še objavil.

— Zvišanje odvetniških pristojbin. S 15. decembrom nastopi precejšno zvišanje odvetniških pristojbin.

— Začetek šole na c. kr. II. drž. gimnaziji. Učenci v prvi razred se vpisujejo v nedeljo, 16. septembra od 9. do 11. dopoldne v poslopju I. državne gimnazije, Tomanova ulica 10 pritličje na levo; istotam se vrše sprejemni izpiti za prvo šolo 17. septembra (ponedeljek) od 9. do 12. dopoldne. Učenci tujih zavodov, ki hočejo biti nanovo vpisani na drugo državno, se vpisujejo v ponedeljek, dne 17. septembra od 9. do 12. dopoldne. Stari učenci lastnega zavoda se vpisujejo v torek od 9. do 12. dopoldne. Dne 19. septembra služba božja, 20. septembra redni pouk od 8. do 12. dopoldne.

— Vpisovanje v I. razred deške oziroma dekliške vladnice tukajšnjega c. kr. moškega in ženskega učiteljskega ljišča je v petek, dne 14. septembra ob 8. dopoldne, v ostale razrede obeh vladnic, v pripravljalni razred in vse letnike moškega učiteljskega v ponedeljek, dne 17. septembra dopoldne, v višje letnike ženskega učiteljskega popoldne ob 2. Sprejemnega izpita v I. letnik ženskega učiteljskega ne bo v tem terminu.

— Obleka za begunce. V listih je bilo, da naj se potrebni begunci zglašajo za obleko pri mestnem magistratu. Interesente se tem potom opozarjajo, da magistrat dosedaj še nima tozadevnih navodil in da tedaj ne more še dajati nakazil za obleko. Pričakuje se pa, da jih dobi še ta mesec, kar bode potem časopisov naznanjeno. Do tedaj pa si naj begunci ne delajo nepotrebnih potov.

— Štorje za ležišča. Vojaška uprava potrebuje štorje za ležišča, napravljene po v armadi vpeljanem načinu iz slame, trstike, praproti, bičja, event. lesene volne itd. V prvi vrsti se oziroma na one dobavitelje (tudi korporacije in društva za preskrbo brezdelavnikov in domačih delavcev), ki morejo potrebni material sami preskrbeti. Ako potrebno, preskrbi material vojna uprava. Za to delo ni treba strokovnega znanja, marveč le kratke vaje. Navodilo za delo in vse potrebne podatke daje okrajna pristojna intendantca vojaškega poveljništva.

— Ubogi kadilci. Z Dunaja poročajo: Prihodnje dni bo vlada prepovedala prodajanje raznih iz listja itd. napravljenih tobačnih nadomestil. Seveda gre tu za interes tobačnega monopola.

— C. kr. finančna deželna blagajna v Ljubljani na cesarja Jožefa trgu, bo dne 11., 12. in 13. septembra 1917 zaradi glavnega svažanja uradnih prostorov strankam zaprta.

— Prisilna uprava v Belgradu. V Belgradu je bila postavljena pod prisilno upravo neka trgovska firma železne stroke. Natančnejši podatki se dode v pisarni tukajšnje Trgovske in obrtniške zbornice.

— Prijeti cigani. V gozdu pri Ilovi gori so prijeli orožniki 6 ciganov. Našli so pri njih razne ukradene reči. Dva cigana sta pobegnila, štirje so izročeni sodniji.

— Tatvine. Nekemu posestniku v Lajšah je bilo ukradenih ponoči 2200 kron, na Žirovskem vrhu so odnesli tatovi Mariji Ferličevi raznih živil za 260 kron. Mariji Turkovi v Bezovljaku in Mariji Storovi so odnesli neznanj tatovi vsaki enega lepega pujska.

— Zastupila se je v Gmajni pri Celju posestnica Uršula Stalehar, ker je imel njen mož z dekle ljubzensko razmerje. Kdor količjak pozna navedene razmere vojnega časa, se bo kar čudil, da se dobi še žena, ki si zaradi moževe nezvestobe konča življenje.

— Slovenjegraško okrajno glavarstvo. Pišejo nam: Odkar je zastupil Slovenji gradec okrajni glavar baron Neugebauer, gre tu vse narobe. Na Neugebauerjevo mesto je prišel mlad mož, ki je preskočil celo vrsto vsposobljenih, dr. Hagenauer, mož, ki še svojih let predpriprave ni končal, saj še nima niti naslova in dostojanstva c. kr. komisarja, marveč je šele konceptni praktikant. Res je, da vija gospod le kot »uradni vdaj«, ni pa res, da bi moralo vsled tega trpeti

kar troje političnih okrajev, kot so to Slov. Gradec, Šoštanj in Marenberg. Prebivalstvo je itak rpi neizmerno vsled vojnih razmer in zato treba, da je politični uradnik, ki mu stoji na čelu, svoji nalogi tudi kos, ne pa, da dela z odredbami, ki jim manjka prav mnogokrat ravnotako nog kakor glave, zmelelo še večjo. Dr. Hagenauer je sicer iz sorodstva harona Lečka, vendar to prav čisto nič ne opravičuje njegove eksistencije med nami.

Maribor. Pred tedni smo poročali o stavki delavcev v kurilnici in delavnici južne železnice, ki se je vršila zadnje dni meseca julija, a končala za delavce brez vsakega rezultata. K temu se nam poroča še neko podrobnost, ki prav v posebni luči kaže, kako se je na eni strani igralo z delavstvom, na drugi strani pa, koliko je bilo predpostavljeno, da se delavcem izboljša njih stanje. Dan, ko so bile delavcem odvzete njih legitimacije, je pozval višji častnik, ki je imel nalog se z njimi pogajati, delavske zastopnike predse, da sliši njih pritožbe, oziroma da jih zopet pripravi do delavljnosti. Ker so bili njegovi poskusi brezuspešni, je dospel dan kasneje drugi vojaški zastopnik in pogajanja so se pričela znova, oziroma se nadaljevala. Tu se je na splošno začudenje pokazalo, da se od strani obratnega vodstva niti delavskih pritožb ni predložil vojaški oblastni tako, kakor bi se moral, vsled česar je bila vojaška oblast v bistvu popolnoma napačno informirana o delavskih zahtevah. Večina delavskih zahtev niti ni bila omenjena, ali pa le nekako mimogrede. Drugi posredovalec, visok častnik, je moral torej poseči po novem zaslišanju delavcev, ki so mu svoje pritožbe znova podrobno predložili, nakar je stavil vojaški zastopnik na odgovor uradnike obratnega vodstva in načelnika obratnega vodstva in so se delavcem vrnila njih legitimacije. Od takrat je minil že ves mesec avgust in delavstvo še sedaj ne ve, je li kaj doseglo, oziroma če ima upati, da se mu uresniči vsaj del njegovih zahtev. Na eni strani je bilo torej delavstvo k stavki opogumljeno potom vodstva socialno — demokratske stranke, ki se je potem, ko je bilo treba priskočiti na pomoč, umaknilo s tem, da je odpočikalo svojega tajnika v Gradec, na drugi strani pa se predpostavljeno delavstvo igrali prav čudno igro, ki je povsem podobna spletki, zlasti se, če pomislimo, da je med uradniki zlasti eden, ki je že v časih pred vojno skušal na vse možne in nemožne načine nagajati delavcem pri njih poskushih in bojih za zboljšanje svojega gnotnega položaja. Da se je to tudi sedaj zgodilo, je dokaz, da se gotovi ljudje, ki jim gre tudi med vojno prav izobno, niso še ničesar naučili, oziroma ničesar odvadili. Razumljivo pa so danes iz gori navedenega tudi razne priprave, ki so se bile takrat vršile. Sreča delavcev je, da so s svojim mirnim nastopom preprečili uporabo, oziroma izvedbo teh priprav. Eno je gotovo: da nikdo danes ni vesel izida stavke: ne uprava južne železnice, niti obratvodnja; pa tudi delavstvo ne!

Vojaški koncert. V soboto in v nedeljo bo v kavarni »Evropa« koncertirala s o š k a kapela, vselej od 4. do 7. zvečer. Čisti dobiček je namenjen v dobrodelne namene. Srednjeveliko škafloj z obleko je pustila gospa Mimi Bartl, Gledališka ulica 7, v Metliki na kolodvoru dne 28. avgusta pri popoldanskem vlaku. Kdor je škafloj vzel, naj jo pošlje na zgoraj navedeni naslov proti povrnitvi stroškov in nagradi.

Izgubljeno. Rdeča flanelna otroška bluza je bila izgubljena, oziroma puščena v neki prodajalni. Odda naj se proti dobri nagradi v upravnishvu našega lista.

Aprovizacija.

— Meso na rdeče izkaznice A in na rumene izkaznice A. Mestna aprovizacija bo razdeljevala v petek dne 7. t. m. popoldne meso strankam, ki imajo rdeče izkaznice s črko A in rumene izkaznice s črko A. Na vrsto pridejo od pol 2 do pol 3. Prinesite s seboj rodbinske izkaznice.

— Meso na rumene izkaznice B. V petek dne 7. t. m. prejmejo meso stranke, ki imajo rumene izkaznice s črko B. Na vrsto pridejo od pol 3 do 3 št. 1 do 200, od 3 do 4 št. 200 do 400, od 4 do 5 št. 400 do 600, od 6 do 5 št. 600 do 800, od 5 do 6 št. 800 do 1000, od 6 do 6 št. 1000 do 1200, od 6 do 6 št. 1200 do 1400, od 6 do 6 št. 1400 do konca. Rodbinske izkaznice prinesite s seboj.

— Prodajalci sladkorja v I. do V. okraju se vabijo, da se zglase v petek 7. septembra 1917 v sladkorni centrali pri g. ravnatelju Lillegu radi sladkornih nakazil. Stranke iz teh okrajev dode sladkor od srede 12. septembra naprej.

— Prodajalci sladkorja v VI. do X. okraja dode sladkorne izkaznice istotam prihodnji teden. Dan izdaje in prodaje sladkorja se pravočasno objavi.

— Premog. V državnem zakoniku je izšla naredba o porabi premoga in briketov ter o prihrani plina, elektrike in goriva. Za preskrbo prebivalstva je vpeljan sistem konjektiviranja. To pomeni, da bo določena gotova množina za prebivalstvo, za gotove zavode in podjetja in bodo te množine odkazovale deželna oblastva. Premog se bo dobival na posebna nakazila, a s temi nakazili se ne bo zagotavljeno, da dode odjemalci v gotovem času gotovo množino. Koliko se bo izdalo, razglase okrajna politična oblastva. Nakazila dode samo ljudje,

katerih zaloge ne presežejo gotove mere. Deželna politična oblast ima pravico, da v slučaju potrebe zapolni posebno velike zaloge posameznikov. Sole, državni uradi, državni zavodi, železnice, plinarne in elektrarne bodo dobivali premog neposredno od delavskega ministrstva. Ta naredba stopi takoj v veljavo. Začasno je stopila 1. septembra v veljavo še druga naredba o hranjenju. Ta pre-poveduje do 15. oktobra sploh kurjavo, seveda z gotovimi izjemami, in prepoveduje napravo novih plinovih in električnih napeljav. Kurjavo javnih in zasebnih prostorov je treba omejiti na najpotrebnejše mero. V privatnih stanovanjih je dovoljeno kuriti kvečjemu v treh sobah in v kuhinji. Za porabo obstoječih kurilnih naprav je treba oblastnega dovoljenja. Poraba plinovih peči ni omejena, pa se lahko zakuže. V hotelih, kopališčih itd. je dovoljeno kuriti za kopanje le trikrat na teden in v nedeljo dopoldne. Naredba obsega dalje ukaze o zapiranju trgovin in hiš za čas od 17. septembra do 31. marca. Trgovine, izvemši prodajalne živil, se morajo zapirati ob 7. zvečer, gostilne se morajo zapirati ob 10. kavarne pa ob 11. uri, slaščičarne smejo biti odprte le do 10. ure dopoldne in od 4. do 7. ure zvečer. Vse te določbe stopijo v veljavo 17. septembra, ko se začne zopet zimski čas. Za gledališča, kine matografe, zborovanja, koncerte, zabavišča itd. so določene izjeme. Železniško ministrstvo je pooblašeno, da sme še treba omejiti promet na lokalnih železnicah.

— Ureditve uporabe petroleja in prometa s petrolejem na Kranjskem. Uradni list objavlja obširen ukaz deželnega predsednika o ureditvi porabe petroleja. Petrolej se bo oddajal v bodoče le tistim strankam, ki so edine navezane na petrolejsko razsvetljavo. Petrolej za druge svrhe bo nakazovalo na posebno prošnjo trgovinsko ministrstvo. Za petrolej bodo uvedene posebne nakaznice. Promet s petrolejem se bo strogo nadziral.

— Posvetovanja o prehrani. Na Dunaju bodo 6., 7., 8. in 10. t. m. posvetovanja o prehrani. Ministrski predsednik bo osebno vodil ta posvetovanja. Razpravljalo se bo v preskrbi krompirja, žita, moke, sočivja, jajc, mleka, mesa, sadja, krme in slame. Zaslišani bodo zastopniki konsumentov, trgovine in kmetijstva. Občna sodba je, da je že vse tako zavozeno, da se kraj najboljše volje ne da dosti popraviti.

— Živila iz Galicije. V Galiciji bi radi sami sili bili in zato se pripravljajo, da prepovedo izvoz živil. Dunajski krščanski socialci so z ozirom na to odločeni zahtevati, naj bo Galicija prisiljena, da sama preživi vse galiske begunce, ki žive v Avstriji.

Izpred sodišču.

Izpred ljubljanskega izjemnega sodišča.

Nevaren cigan. Tekom zadnjih mesecev se je izvršilo po kranjskem in kaniškem okraju več držnih vlovov, glede katerih se je takoj sumničilo cigane kot storilce. Med drugimi je neznan tat v Zalogu vionil v Bidovčevo hišo ter odnesel za 446 kron vrednih reči, dočim se mu vlom v Urbančevo hišo, čeravno je že omrežje odstranil, ni posrečil. Bolje so se mu posrečili vloni pri posestnikih Knificu in Cedilniku v Rašici, kjer je tat odnesel razna živila, več kuhinjske posode, perilo in ožetje. V Trsteniku se tat zaklal v hlevu Jožefa Gregorica temu lastnega prašiča, a ga ni mogel odnesti, ker je bil prepoden. Že drugi dan po tem dogodku so orožniki v bližnjem Vojvodinjem gozdu izsledili okoli 40 let starega cigana, kateremu se je pa posrečilo pobegniti. Kakih 14 dni potem so orožniki v Suhadolcih aretirali 12letno ciganko Marijo Breščak, v kateri so spoznali tisto deklico ciganske tople, ki je v družbi še ene deklice, enega dečka in 39 let starega cigana v gozdu Pogorelec pred orožniki pobegnila, popustivši v svojem taboru več stvari, ki so izvirale od tatvin, izvršenih v Zalogu in Ravnah. Mlada ciganka je takoj priznala, da je bila oni dan v družbi cigana Karla Breščaka in njegove priljezne Ivane v gozdu Pogorelec, da je te stvari, katere so cigani pri begu popustili, prinesel Karel Breščak po izvršeni tatvini v Rečicah. Končno se je le posrečilo orožnikom tega nevarnega cigana aretirati. Spočetka je trdil, da mu je ime Edmund, kasneje pa, da je Rajmund in da sploh Karla ne Marije Breščak ne pozna. A to tajeje ni pomagalo, ker ga je orožnik natanko spoznal kot onega cigana, ki je v gozdu Pogorelec pobegnil. Umevno je, da obdolženec prav po cigansko taji vse tatvine, a v gozdu navedene reči dovoli jasno pričajo o njegovih krivdi. Sliša se Karla Breščaka obsojilo na 10 mesecev težke ječe, potem se bode pa oddal v prisilno delavnico.

Nepoboljšljiva tatica. Marija Kosirnik, 52 let stara, omožena delavka, brez stalnega bivališča, je bila kaznovana že sedemkrat zaradi tatvine, zaradi drugih dejanj pa še večkrat, med drugimi desetkrat zaradi prepovedane

ga povratka. Obdolženka je izvršila 8 tatvin, med drugimi je vzel v cerkvi na Jesenicah oltar, prt in albo, v cerkvi na Brdu štiri oltarne prte in na Rovah en oltarni prt. Skupna škoda ji dokazanih tatvin znaša 566 K. Obdolženka tatvine večinoma priznava, le glede nekaterih trdi, da se jih zaradi pomanjivosti ne spominja. Pri njenem vlačuganju se je posluževala tudi delavske knjižice na ime Jere Krušnik. Ko je bila v Ljubljani zaradi prepovedanega povratka aretirana, je dočignec policijskega črta z raznimi psovskami obkladala, to pa kakor tri obdolženka, ker je bila pijana. Sočasno ji je priznalo za kazen 2 leti težke ječe in sposobnost, da se odda po prestani kazni v prisilno delavnico.

Nevaren slepar. Anta Kuštrin, trgovski pomočnik iz Dobrave, je ogoljufal 17 strank za 938 K 40 vin, na ta način, da jim je pravil, da jim bode od svojega očeta, ki je bil trgovec v Gorici, preskrbel iz Novega mesta živila, kar so mu ljudje verjeli, ter mu dajali predurjeje in vreče. Obdolženec jim je celo povedal kraj, kam da naj ga pridejo čakati. Seveda je bilo vse to zlagano. Obsojen je bil zato na 8 mesecev ječe.

Tudi kazni so niso poboljšale. Ivana Meden, 25 let stara delavka iz Bizovika, je bila že štirikrat kaznovana zaradi tatvine, zadnjikrat meseca junija t. l. a vse to jo ni spametovalo. Pri tatvini ni bila izbirljena, vse ji je bilo dobro. Na neki njeni je nabrala 15 kg strojega fižola, ker perici je vzel strojega fižola, neki perici je vzel srajco, v Hrušici je odpeljala ročni voziček itd. Obdolženka, ki vse čitane tatvine priznava, je bila obsojena na 10 mesecev težke ječe.

Razne stvari.

* Mrliške obleke iz papirja so vpeljali pogrebni zavodi na Nemškem, da se tako prihrani čim največ sukna in tkanin.

* Rodbinski dogodek na pruskem dvoru. Soprog nemškega prestolonaslednika Cecilija je povila 5. septembra princezino. Mati in dete sta zdravi.

* Kaka bo priložnost zima. Nizozemski znanstvenik dr. Easton je na podlagi dolgoletnih opazovanj izračunal, da bo v priložnosti zimi hujši mraz, kakor je v normalnih letih.

* Sarajevo brez konj. Sarajevski vozniki so naznanili vladi, da ustaviijo s 3. septembrom vse vožnje s konji, ako jim oblasti ne nakažejo dovolj krme. Konji vsled gladi poginjajo.

* Nova italijanska zračna ladja. »Corriere della sera« poroča iz Rima o usmernem posrečenem poskusnem poletu nove vojaške vodljive zračne ladje, ki jo je zgradila milanska družba »Leonardo de Vinci« po načrtih inženirja Forlaninija. Ta zračna ladja plove v višini 6.000 m, more dvigniti s seboj dve do tri tone eksplozivnih snovi in orožja do normalne bojne višine, vozi nad 1.000 kilometrov in se spušta gor in dol hitreje kakor letala.

* Odstranjeni tuji. V Budimpešti morajo vsled pomanjkanja stanovanj vsi tuji, ki tam žive, tekem 14 dni dokazati, čemu so tam, a kdor ne dokaže, da ima tehtne vzroke za prebivanje v Budimpešti, mora mesto zapustiti. Tudi v Pragi, v Gradcu in na Reki pripravljajo take odredbe in tudi v Zagrebu so začeli delati, naj se kaj podobnega ukrene. »Obzor« se zavzema za to, naj Zagreb ohrani gostoljubnost le ljudem iz Dalmacije, iz Istre in sploh iz slovenskih pokrajin. Zagreb ima pravico izbirati, komu dovoli gostoljubnost. Draginja je v Zagrebu že danes velika in lahko bi nastala še večja, če bi prihajali v mesto premožni tuji, ki bi za razne potrebe plačevali vsako ceno.

Gospodarstvo.

— Za vinogradnike in sadjarje. Ravnateljstvo deželnega kmetijsko-ke-mičnega poskuševališča in preskuševališča živil za Kranjsko in Ljubljani nas prosi objaviti, da bo kljub vsem težokam oddajalo vinogradnikom in sadjarjem tudi letos samo čiste vinske droz (čistorejne vinske kipele glivice) za pokopenje vinskega in sadnega mošta. Ena cevka s samočistimi drozmi stane 80 vinarjev in po pošti 1 krono. Znesek je plačati naprej, ker se sicer posamej po povzetju, ki podraži cevke za povzetne stroške. Ena cevka s samočistimi vinskiimi drozmi zadostuje za pokopenje 10 hektolitrov vinskega ali pa sadnega mošta. Naročiti je samočiste vinske drozi vsaj 5 dni pred njihovo uporabo. S pravilno rabo samočistih vinskih droz so zajamčene vinarstva in sadjarstva velike koristi. Ne samo, da pospešujejo čistorejne vinske drozi čisto in zanesljivo kipeje mošta, ampak s pomočjo teh pridelani kipele proizvodi se tudi hitreje čistijo ter imajo mnogo boljšij vonj in okus. Na to dejstvo se opozarjajo zlasti sadjarji, ker obeta biti sadna letina izredno bogata in ima sadjevev daes vinsko ceno.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Tiskalnice in tisk »Narodna tiskalnica«

Kalodont

Zobna krema

Sarg, Dunaj.

Revna šivilja

za bilo perilo, se priporoča za delo na domu. 2989

Naslov se izve v upr. »Slov. Naroda«.

Išče se dobra kuharica

za dve osebi na Dunaju. Prednost imajo begunke — Ponudbe pod „kuharica 14/2967“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Jaz, Frano Kukman, narednik, vpokojen z invalidno penzijo 94 K na mesec, sprejemam

službo bančnega sluga. Ponudbe je nasloviti na Gajeva ulica št. 2, čevljarški mojster, Ljubljana. 2988

Več zanesljivih gozdnih delavcev

najraje goriških beguncev za napravo drv sprejme takoj v trajno delo Franc Jakše v Novem mestu.

Kupita se dva fotografska aparata 10×15.

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«. 2954

Plačilna natakaraica

za kavarno, se sprejme. 2986

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Učenka

se sprejme proti lastni oskrbi pri šivilji Pavli Tavcar, Tu, Krojaška ul. 8.

Pomočnice in učenke

dobro izurjene, sprejme Roza Medved, krojačica, Mestni trg št. 24/III. nadstr., Ljubljana.

PRODAJALKA

mešane stroke z dobrimi spricvali, želi službe najraje kje na deželi.

Kdo, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom boleznin in smrti našega nepozabnega soproga oziroma očeta, gospoda

Frana Puca

c. kr. poštnega oficijala

za krasno darovano cvetje, ter za obilo udeležbo pri pogrebu izrekamo vsem našo globokočutečo zahvalo.

Žalujemo ostali.

2990

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Kupim Lissa-motoze

v vseh barvah à 10 vinarjev za meter in se mi lahko dopošljejo po poštenu povzetju brez vzorcev. Dalje želim ponudbe z vzorci plošnatih in otilih motozov, svilenih in volnenih herkulov, lama- in alpaka tremenov, mohair porie in motoze za modrce z naved. količine

JULIJA SASVARI,

DUNAJ II., Gr. Schiffgasse 11.

Prodaja žrebet.

Pri poveljstvu trenske skupine v Ljubljani v parku pod Tivolijem se bode licitacijskim potom prodalo v sredo, 12. sept. t. l. ob 9. uri dopoldne, okrog 300 žrebet.

Nakup je dovoljen samo osebam, ki se izkažejo s potrdilom od okrajnega glavarstva, da so poljedelci oziroma konjerejci. Prekupčevalci s konji in mešetarji so izključeni.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografska manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov. Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1. Ceniki na razpolago.

VABILO

na

Izvanredni občni zbor

Delniške stavbinske družbe „Union“ v Ljubljani

ki se vrši

dne 24. septembra 1917 ob 4. uri popoldne v „Rožcah“ hotela „Union“.

DNEVNI RED:

1. Sklepanje o razširjenju podjetja v smislu § 13 b, d. družbinih pravil.
2. Sklepanje o eventualnem zvišanju delniške glavnice v smislu § 13 c in o načinu izdaje novih delnic v smislu § 13 k družbinih pravil.

NB. Delničarji, ki hočejo izvrševati svojo volilno pravico, morajo pet dni pred obnim zborom položiti delnice v pisarni hotela „Union“, Miklošičeva cesta, od 11. do 12. ure dopoldne. 2000

Učenka

za trgovino, se takoj sprejme. Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«. 2985

KUHARICA

ki zna opravljati tudi druga dom. dela. Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

odložene obleke

po dobrih cenah. Zadoštuje dopisnica, da pridem v hišo. Marija Berger, Javornik št. 59, Jesenice, Goranjsko. 2967

Sprejme se takoj pridna, zanesljiva in poštena

postrežnica.

Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod „poštena 2974“. 2974

Hiša naprodaj

še davka prosta, ni dolgo kar je bila nova, v lepem trnovskem okraju, se takoj prodaja za ceno 28000 K. — Več pojavnila daje lastnik Franc Martinec, mestni tovarski mojster, Prule št. 8, Ljubljana. 2837

Išče se stanovanje in varstvo

za tri dijake (dve sestri in brat), pri boljši rodbini. 2964

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Za 15. sept. iščem za nabavo lesa za kurivo, veščo in

spretno delavce.

Dnevna meza 12 kron brez hrane, s hrano 6 kron. — Gozdovi so v bližini Postojne. Naslov: Alberto Faber, Trst.

Boljša gospodična išče

stanovanje s hrano

pri uglednejši rodbini. 2962

Ponudbe s ceno na upravn. »Slov. Naroda« pod „Hrana 120“. 2962

Zastopniki

ki so dobro vpeljeni v industrijskih krogih, pri špediterjih, lekarnarjih, drogistih, rudnikih, poljedelskih zadrugah in veleposrednikih, dobe koristno zastopstvo v kemični tovarni Eugen Poljak, Kri Vinograd, Praga, Jungmannova ulica št. 33, Češko. 2957

Vešči železostrugarji, ključavničarji in pomožni delavci

dobe dober in trajen zaslužek. Kranjska tovarna za železo v Kamniku, Kranjsko.

Kostanjev in hrastov les

vsake množine, od 10 cm debelosti naprej, kupi po najvišji ceni Josip Cizel, na Polzeli, Stajarsko. 2374

En Bratje Schön En

gros. Dunaj, I., Fischersteige št. 8.

dobavljajo po najnižjih cenah, pri ročni in točni postrežbi:

svilene trakove, tkane trakove, železni natiči za sukanec, stremene, besereporte, volno v klobučih, čipke, vezene, gume iz koščakovine, biserne matice, sukanca, zaponske in modne gume, vse vrste igel, naramnice, sortirane žepne nožice, škarije, cevi iz višen, ustnike, cigaretno doze in za tobak, porcelanaste pipe, zobne creme in ščetke, denarnice, listnice, ključavnice, varovalce podplatov, žebelje, pisemski papir, note, bilježnice, svinčnike, črtala, tablice, peresa, žepna in ogledala na stojalih, krtače za obleke, blato, pleskanje, za pasto in snazjenje, harmonike, biče, jedilno orodje, različne žlice, glavničke za česanje, žepne in zoper prah, celulojne lasnice in zaponke, gumijevi otroški ustniki, montaže, ter vse vrste nürnberškega blaga in drobnin. — Cenik se na željo pošlje.

Sem zelo zadovoljen z Vašim cremom

VUNOME

posebno s porabo, ko sem obrat, polt ohrani prožno in nežno.

R. Menčik,

operni pevec na Kral. Vinogradih.

Izdaje: Laboratorij Bora, Praga-Vrbovice, H. ul. št. 38, tel. 6443.

Veliki lonček 3 K, srednji K 1.50, za poskušnjo 60 vin — Pošljite se po pošti proti vpslatvi zneska z dodatkom 60 vinarjev za porto.

Zaloga v Ljubljani: Lekarna U. pl. Trahovec. 2084-IX.

Magister, magistra ali nediplomiran asistent

se išče za takojšen vstop v lekarno v Stubici.

Obsežne ponudbe na E. V. FELLER, Zagreb, Jurjevska ulica 41. 2884

Srbečico, izpuščaj

odpravi kar najhitrejša „Dr. Flescha originalno rujava mazilo“. Mali lonček K 1.60, veliki K 3.—, družinska porcija K 9.—. Dobiva se

v lekarni „pri zlatem jelenu“, Marijin trg, Ljubljana.

Odvetnik dr. Ignac Malnerič

naznanja, da je otvoril

svojo pisarno

v Črnomlju v lastni hiši.

Zaupno blago!

V pari prano in brezkalno

posteljno perje in puh

priporoča trgovina s posteljnino perjem in puhom

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg št. 8

Ustanovljena 1866.

Ustanovljena 1866.

POZOR! Nereelna konkurenca priušta na trg za nizko ceno napol ali nič očisteno blago. Tega perja se drže pogosto ostanki mesa in mesnaga, ki zvišuje težo ter bistveno pripomore, da se razvijejo ličinke in molji.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik so:

ki pridobujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva. 118

„TEDENSKA SLIKE“ so nepolitični in nestrankski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

„TEDENSKA SLIKE“ bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, bravnica, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKA SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.

„TEDENSKA SLIKE“ stanejo četr let K 3.80 pol leta K 7.50 in celo leto K 15.—. Naročniki dobe kot nagrado slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in Askerca ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si „TEDENSKA SLIKE“ takoj!

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko „TEDENSKA SLIKE“ brezplačno in poštne prosto na ogled.

Upravišтво lista „TEDENSKA SLIKE“

Ljubljana, Franciškanska ulica 10/L.

Ugodna prilika

za varno in plodonosno naložitev denarja.

Tovarniško mizarstvo na prodaj.

Prva kranjska mizararska zadruga v St. Vidu nad Ljubljano prodaja svoje tovarniško mizararsko podjetje.

Tovarna stoji poleg kolodvora Vižmarje, je v dobrem stanju in je opremljena s stroji za obdelovanje lesa. Gonilna moč: parni stroj in elektromotor. Na razpolago so obširna skladišča, sušilnica za les, centralna kurjava, električna razsvetljava in vodovod.

Podjetje je znano daleč izven Kranjskega, zlasti v Primorju, Dalmaciji in Bosni.

Prodajni pogoji in nadaljna pojasnila se dobe v zadrugi pisarni.

Resni kupci naj pošljejo svoje ponudbe pisмено

do 15. oktobra 1917

na naslov zadruga.